

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De his Quibus Verbi Dei praedicandi munus incumbit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

præsent, in sua quisque diœcesi Episcopus provincie nostræ decreti etiam provincialis auctoritate curabit. Verum quò instructio hæc omnis ad singulas provincie partes rectius accommodata, eò vberiore pietatis fructum fidelium animis afferat; ab vnoquoque provinciali Episcopo aliquid ei (præterquam illa, quæ decretis nostris provincialibus speciatim sigillatimve cauta sunt) addi, detrahi, rursusq; mutari liceat, prout ex ecclesie diœcesisve sue usu viderit. Et verò nos, sicut diligentiam, quam eo in genere Episcopi provincie ponent, magno his instructionibus adiumento fore arbitramur: ita non dubitamus, quin ex studio quo ad eas ipsas exequedas concionatores vtuntur, spiritualia illa commoda existant, quæ vehementer expetimus, cum ad Dei gloriam, tum ad animarum salutem procurandam.

DE IIS QUIBUS VERBI

Dei prædicandi munus incumbit.

PREFICOR coram Deo, & Christo Iesu, qui iudicaturus est vivos & mortuos, & per aduentum ipsius, & regnum eius, prædica verbum,] inquit sanctissimus Apostolus Paulus in epistola quam Timotheo Episcopo & discipulo scribit.

2. Tim. 4.

Quibus ex verbis perspicuum planè fit, quod & sacrarum literarum monumentis perpetuò proditum, & aliorum Apostolorum, veterumque patrum exemplis demonstratum, œcumenica etiam Synodus Tridentina proximè censuit; verbi Dei prædicationem Episcopi esse munus præcipuum, idemq; maximè necessarium.

Seff 24. e. 4.
de reform.

Toto igitur pectore in eam curam incumbens, gregem sibi commissum, tum per se ipse, tum per alios verbo Dei pascet, ad illius Tridentinæ synodi, & Conciliorum provincialium præscriptum. Parochus præterea animarumve curator, sollicitudinis pastoralis memor (in cuius sanè partem vocatus est, tanquam fidelis operarius ad mellem missus, qui

Episcopum opera sua adiunget) eam præcipuam prædicationis verbi Dei curam sibi quoque impostam præstet atq; exequatur, ex præscripto item decretorum, & œcumenicæ eiusdem Synodi Tridentinæ, & provincialium Conciliorum. Ibidem.

Si quis id aliquando præstare non poterit, subsidio omni, quod illis Synodis comonstratum est, omnino vtatur, vt verbi Dei pabulum statis diebus nullo modo desit gregi sibi in curam tradito.

Et verò quanquam Episcopus assiduis officij sui pastoralis laboribus muneribusque occupatissimus, sæpè ad omnem populum sibi commissum concionem habere non potest: tamen tam veterem, atque adeo ab apostolicis vsque temporibus deriuatam rationem adhibere ita debet, vt diœcesis suæ populis à se distantibus per literas pastorales aliquando concionetur.

Hanc enim concionandi viam non modò sanctus Paulus Apostolus tenuit, sed etiam cæteri Apostoli, qui per epistolas absentibus prædicarunt.

Idem ab antiquis sanctissimisque patribus factitatum esse constat: quorum animi eo charitatis amore flagrarunt, vt alij in exilium pulsî, alij in custodiam detrusi, vel alia ratione à grege commisso procul remoti absentesve, cum coram non possent, epistolarum pastoralium scriptione vterentur ad concionandum. Atq; hoc quidem concionis genere Episcopus cum sæpè vtetur, tum maximè quò tempore solennes aniuersariæ mysteriorum nostræ redemptionis celebritates aguntur.

Cum autem id sæpè contingat, vt Episcopus, non solum in ecclesia cathedrali, sed in vniuersa diœcesi, verbi diuini ministerium alijs deleget: quam diligentissimè videbit, cui illius facultatem det, nè tanto muneri iniuria fiat, neve res sanctissima violetur; cum præsertim non cuiusuis sit, inquit Nazianzenus, de Deo, diuinisq; rebus differere, concionarive.

Non facile igitur illam ei concedet, qui sacerdos non sit, vt sanctissimi Leonis Pontificis canone constitutum est.

Si quando verò ob iustam aut necessariam causam diacono permittit; habebit rati-

KLONCA

honem non solum doctrinæ, & morum disciplinæ (quæ duæ res in concionatore requiruntur) sed etiam ætatis: quæ solida & confirmata esse debet, sanctissimi sapientissimiq; Pontificis Gregorij Magni iudicio.

Nullo autem modo concionandi potestatem faciet permittetve ei, qui diaconus non sit.

Neque item indocto, vel inepto, vel vitioso, vel vitij criminisve infamia notato; neque sæcularibus negotijs implicito: quem Nazianzenus in primis ad hoc munus nequaquam idoneum esse existimavit.

Qua in re habenda est etiam ratio corporis.

Ideo cui concionandi munus committitur, non erit is turpiter distortus, vel aliqua corporis parte vsque adeo deformatis, vt cum à sacris quoque ordinibus suscipiendis canonum iure repellatur, iudicet Episcopus illius deformitatem id generis esse, vt indecorè etiam, ac non sine aliqua inde populi offensione, ille præstitutus sit tam graue prædicationis ministerium.

Solent enim in concionatore quædam corporis deformitates, præsertim si sint per insignes, tum offensionem, tum risum afferre.

Regulares porro cuiuscunq; ordinis, qui tanquam Episcopi, parochie adiutores, in hoc munere vicariam operam nauant; licet ab illis qui eorû curæ præsumunt, concionandi facultatem habeant, ne in suis ecclesijs, vt Tridentino Concilio sancitum est, concionentur, nisi benedictione ab Episcopo ante petierint: neque autem vilo sanè modo eo contradicente, repugnantive.

In ecclesijs quæ ordinis sui non sunt, nullo præterea modo, vt eadem Tridentina sanctione cautum est, nisi scripta facultate ab Episcopo concessa.

Facultatis verò, & benedictionis testimonium, anteaquam concionandi munus aggrediantur, rectori ecclesiastico oppidi, pagi, locive vbi concionaturi sunt, exhibeant.

Qui præterea regulares non sunt, concionandi munere (præter parochum in ecclesia parochiali) nunquam fungan-

tur sine illa Episcopi facultate scripta.

Nec verò quisquam, ne regularis quidem, etiam in sui ordinis ecclesia ante concionari ingrediatur, quàm Episcopo fidei professionem ad sanctionis pontificiæ præscriptam formulam præstiterit, aut illius præstitæ testimonium obgnatum exhibuerit.

De disciplina virtutum, & vitæ innocentia concionatoris.

ILLVD maximè sibi persuadebit, qui concionandi munus suscipit, se, nisi rectè, & euangelij quod prædicat legibus congruenter vixerit, non magnam in audientium animis vim imprimere.

Quemadmodum enim in arca testamenti duo illi Cherubim ita collocati erant, vt semper mutuo se aspicerent: ita vita concionantis doctrinæ ex altera parte respondere debet, vsque adeo vt & vitæ doctrina collustret, & doctrinam rursus vita corroboret, viresq; eidem perpetuo addat.

Nam de abstinencia, ieiunio, lachrymis, oratione, eleemosina, patientia, aliaque christiana virtute cum concionatur; magnum certè pondus, maximumq; momentum apud auditores habet, si in omni eius vita virtus elucet, cuius præcepta concionando tradit.

Sciat item, se exiguum porro fructum spiritalem fidelibus allaturum, nisi vere, ex animo, totoq; spiritu dicat: ita verò dicere is certè potest, qui verè spiritalis est, sanctæq; vitæ institutis atque vsui planè deditus.

Hoc præterea in animum inducet, se non posse vitiorum, nec verò virtutum vim naturamq; satis planè ostendere; neque rursus docere, quemadmodum hæ amplectendæ sint, & illa fugienda (cum tamen in vtroq; eo genere officij concionatoris maximè eluceat) nisi depulsis primùm vitijs, & mundi huius cupiditatibus abiectis, maximarum virtutum præsidium vsu atque exercitatione benè religioseq; agèdi sibi cõparauerit. Mundari enim prius oportet, quàm mundare,] inquit beatissimus Pontifex Gregorius Magnus.

Erit igitur concionator singulari vi-

Sess. 5. c. 2. de reform.

Ibidem.